

Faruk İremet

Vårt Språk Zazaiska

© *Faruk İremet*, September 1996

Tryckt på: İremet Förlag

Tryckt i: Stockholm

Omsalg: Baba Qef

År: September 1996

Antal sidor: 88

ISBN: 91 - 97 20 69 – 8 – 9

Om du vill bli respekterad av andra folk och få din nationella identitet känd bland världens länder måste du först bevara din nationella identitet.

Skillnaden mellan zazaiska, kurdiska och turkiska

För att kunna hitta enigheten mellan två språk måste man kontrollera från vilka språk de har kommit och från vilka språk de har utvecklats. Det gör man genom att studera tidiga ord och uttryck. Det är därför språkforskare alltid forskar i de ursprungliga orden, som namn på blommor, djur, naturfenomen och den grammatiska uppbyggnaden. Det blir första steget för forskningen. På det sättet bestämmer forskarna, och förstärker sina teorier om ett språks ursprung.

Språkets utveckling börjar med bilder. Människan utvecklade skriftspråket genom bilder. Bilderna har blivit skriftspråkets grundpelare. Samtidigt har det blivit nyckeln för kommunikation mellan människor.

Det sociala människosläktets liv börjar med klanlivet. Människor som hamnat i avlägsna trakter från sin klan, har hämtat med sig sitt språks karaktär. Förvisning, tvångsförflyttning, exil eller ren äventyrslystnad är en del av de faktorer som har fått människor att möta andra kulturer. När människorna har gett sig iväg till de okända landskapen har det också orsakat språkets spridning.

Thomas Young, språkforskare, har lagt fram sin teori år 1813 på följande sätt; "*sanskrit, grekiska, latinska, keltiska, germanska, och persiska (iranska) är från samma språkgrupp*". Han har gett en gruppbeteckning till de här språken "*Indo-Europeiska språket*". Enligt honom är de som talar det Indo-Europeiska språken "*Arier*".

Exempel:

Svenska Zazaiska Engelska Turkiska

Est (är)	Esto (estå)	There is	Var
Ägg	Hag, hak	Egg	Yumurta
Häst	Hestor	Horse	At
Navel	Nak, navik	Navel	Göbek
Hår	Por (pår)	Hair	Saç
Salt	Sol	Salt	Tuz
Varg	Verg	Wolf	Kurt
Vad	Va	What	Ne

Zazaiskan har lånat ord eller har blivit påverkad av folkgrupper som har bosatt sig mellan Eufrat och Tigris (Mesopotamien) före eller efter zazaer. T.ex. från persiskan, armeniskan, huriskan, hititskan, sumeriskan, grekiskan, turkiskan och andra språk har påverkat zazaiskan. I dagens zazaiska finns och används låneorden. Det betyder inte att zazaiskan är en dialekt till de här språken. Att det finns låneord i ett språk bevisar inte att det språket är en dialekt.

Zazaernas land (Zazana, Zazaistan) har varit centrum för krig, kapitulationer, Sidenvägen och nomadfolks vilopunkt. Detta har blivit orsak till att zazaiskan har berikats med ord från andra

språk. Varken zazaernas kulturliv eller språk har påverkats eller förändrats så mycket och förändringarna har inte varit bestående över tiden.

I Europa försöker en del "*intellektuella zazaer*" bilda teorier om zazaiskan och vill se zazaiskan som en dialekt till en del andra språk. Det visar att de inte har förstått zazaiska språket och kulturen till fullo. Om de verkligen vill se zazaiskan som en dialekt och om de forskar ordentligt ska de inte glömma bort att zazaiskan är ganska nära det persiska språket (för det tillhör den Indo-Iranska gruppen). Är det då inte mer logiskt att säga att zazaiskan är en dialekt till persiskan? Då återstår bara en sak, de måste med historiska forskningsmaterial bevisa detta. Indo-Europeiska språkets forskare har med sina verk framfört och bevisat att zazaiskan är en av dem äldsta språken som talas i mellanöstern. Om man läser **Oskar Manns, Karl Hadanks, Cl.J.Richs, A.V.Le Coqs** och **Peter Lerchs** verk om språk ser man att enligt de här språkforskarna är zazaiskan ett fristående språk. På sidan 4780 i boken "*Encyclopedia of Languages and Linguistics*" hittar man följande; "*The languages spoken in Turkey are Turkish, Kurdish (Kurmanchi), Zaza, Cherkess, Ayhbas, Laz, Georgian, Arabic, Armenian e.t.c*" (Språken som talas i Turkiet är turkiska, kurdiska (kurmanji), zazaiska, tjerkes, abkasiska, laz, georgiska, arabiska, armeniska e.t.c). Längre ner på samma sida finner man följande; "*Turkish is spoken throughout the country. Kurdish, with its dialects, and Zaza are spoken mainly in eastern and southeastern Anatolia*" (Turkiska talas över hela landet. Kurdiska, med dess dialekter, och zaza talas huvudsakligen i östra och sydöstra Anatolien.) I samma bok kan man se de här raderna också "*Analfabeterna bland dem som talar kurdiska, zaza osv. ute på landsbygden, är oftast enspråkiga*". Alltså de talar zazaiska, eller kurdiska, och de förstår inte varandra. Om man slår upp ZAZA i det här tiobandsverket ser man zaza i en förteckning över världens språk, alltså inte bland dialekterna. På "zaza" står det "se Dimli" och på dimli står det kort att det ett iranskt, indoariskt eller indoeuropeiskt språk. Alltså, zazaiskan står inte som en dialekt till kurdiska, turkiska, asyriska, armeniska, persiska eller arabiska. När de talar om zazaiska talar de om ett språk, inte om en dialekt.

Det ska inte uppfattas som att vi bara kopierar europeiska språkforskarnas idéer och genom deras idéer vill övertyga allmänheten om att vårt språk inte är en dialekt. Tvärtom vänder vi oss till vårt folk som står ett steg närmare oss. Om vi frågar om vår "dialekt" zazaiska kommer svaret att bli verkligen intressant. Om vi ställer en sådan fråga till en zaza (som inte kan turkiska och kurdiska);

"-*Ti bi kamcin lehçeya qısey kenê/kena?* (Med vilken dialekt pratar du?) Zazaens första reaktion blir troligen ett leende och han/hon kan inte låta bli att ställa den här frågan tillbaka:

"-*Lehçe çiçi yo?* " (-Vad är en dialekt?) Men om ni ändrar er fråga och ställer frågan på det här sättet:

"-*Ti bi kamcin zıwana qısey kenê/kena?* (-Med vilket språk pratar du?) Då kommer svaret att bli:

"-*Ez bi zıwanê Zazaki qısey kena.*" (-Jag pratar det zazaiska språket.) Den här frågan har jag själv ställt, och deras skratt över ordet dialekt kan jag ännu inte glömma. De som har zazaiska som modersmål kan utan manipulation ställa en sådan fråga till sina föräldrar (och fråga sina föräldrar utan att vara förnedrade över bristande skolgång). Vi ska se vilket svar våra "intellektuella" akademiker får.

Språk: Det som människorna tänker och känner kan medföra en gemensam kommunikationsnyckel. Om man använder sig av den stalinistiska teorin förklarar man språket på det här sättet: "Gemensamt språk är grunden till en nation." Alltså, ett folk som har en nation har också ett gemensamt språk.

Dialekt: Språk i lokal utformning, bygdemål. En dialekt är en del av ett språk och skiljer sig inte så mycket från sin moderform. Det enda som skiljer sig från modersspråket är uttalet och några lokala uttryck. (T.ex. Korv/Kôrv, Gott/Gôtt).

Det svenska språket och det norska språket är nära varandra så det vore bättre att säga att de är ett språk med olika dialekter. Men, när svenskarna uttalar sig om det norska språket säger de inte att norskan är en dialekt till svenskan, utan ett helt eget språk.

Om jag ska ge ett annat exempel blir det finska språket. Finländare säger aldrig att estniska, lettiska och litauiska är en dialekt till finskan (de här språken är mycket nära släkt till det finska språket.) Detta beror på att de här länderna har sina egna stater. Om jag ska mycket enkelt förklara hur jag uppfattar vad ett språk är, skulle jag säga på följande sätt:

Språk: Kommunikationsnyckeln mellan ett folk som har en stat, en flagga och en armé kallas språk.

Dialekt: Ett folk som inte har en stat, en flagga (kanske finns men inte accepterats) eller en armé är en dialekt. Jag kan inte låta bli att skämta. Jag vet det var en mycket intressant förklaring men den verkar passa i dagens samhälle.

För att kunna förklara min ståndpunkt tvingas jag gå tillbaka i tiden. Kanske i sådana banor att ni inte till en början kan förstå vad all den här historien har med saken att göra. Jag litar då på Ditt tålmod, käre läsare. Pusselbitarna kommer att falla på plats. Före renässansens Europa, före reformerna på 1500-talet, kom **Kopernikus** (1473-1543) med sin teori om *solsystemet*. När han skrev ned sin teori och berättade om den förtörnade han kyrkan och blev dömd till döden. Kopernikus sa bara detta: "*Världen står inte still på sin plats, tvärtom den snurrar i sin bana och i solens bana. Kretsloppet om solen tar ett år.*" Kopernikus, liksom Galileo kunde inte rädda sig från kyrkan, prästerna och fundamentalisternas klor. Efter **Kopernikus** har **Galileo Galilei** (1564-1642) med sin forskning hjälpt och tillägnat sin tid förnyelsen. Hans forsknings ståndpunkt var "*Dynamik*". På ett sätt hade Kopernikus och Galileo kunnat rädda sig ur kyrkans inkvisitionsdomstol. Deras öde blev inte som **Giordano Brunos**. Efter sju års fängelsevistelse brändes G.B. levande. Fram till år 1835 var de böcker som beskrev att jorden snurrar förbjudna att tryckas och att ederas. Böcker som ändå lyckades nå läsarna brändes. Under 200 år förbjöd kyrkan sådana idéer.

"När människan tänker då är den fri eller kan bli fri" säger **Albert Bayet**. Vilken fin förklaring till det hela. När människan inte fritt kan tänka och utveckla sina åsikter och om man inte kan utveckla nya teorier utifrån fria tankar, är människan inte fri. Det därför alla fria tankar och teorier måste uttalas, komma till tal i diskussioner utan hinder. Då kan man utveckla tankarna ännu mer och kanske se vad som är rätt eller fel. Den andra viktiga saken är om det finns rätt eller fel? Nej, det finns inte rätt eller fel. Här tänker jag som **J.P. Satre** och **Shakespeare**. "*Rätt eller fel finns inte. Det som är fel för mig kan vara rätt för någon annan och det som är rätt för mig kan vara fel för någon annan.*" Om vi accepterar den här teorin kan vi förstå varandra och då kan vi sätta oss och fortsätta med våra diskussioner. När vi talar illa om varandra, kallar varandra för agenter och förrädare, pratar om varandra utan kunskap, kan vi bara visa en människas tomma inre värld. Genom att läsa böcker eller att få plats i statliga organ betyder inte automatiskt att man är en intellektuell person. För att kunna bli en förnyare och en intellektuell måste man kunna lyssna utan fördomar och verkligen vilja försöka förstå andra människors åsikter. Endast i en samvaro och i en ständig diskussion med andra kan en människas tankar utvecklas. Dessutom krävs en stor portion

mod. Mod att uttrycka sina åsikter och mod att ta in andras åsikter. Det krävs också mod för att stå upp för de åsikter som man verkligen tror på. Ingen tjänar på en ja-sägares åsikt, då en utveckling inte kommer till stånd. Intellektualismen ställer sannerligen också sina krav på de intellektuella.

Vi försöker bara uttrycka åsikter som många inte har vågat uttrycka under åratal, annat än i goda vänners lag. Från nattens förrädiska mörka djup, från förtryckets utsugande klor, från dimman ska vi dra fram våra fria tankar och var våra rötter kommer ifrån. Detta kan bara göras genom modet att uttrycka sina åsikter och modet att lyssna.

Under 1210-talet var **Aristoteles** idéer och tankar förbjudna. Den som ändå läste filosofens skrifter fick dödsdomen som en present. Vad hände under den här långa tidsperioden? Vilka förändringar upplevde vi? Kunde Aristoteles, Galileo, Kopernikus, Copernic, Nicolas d'Autrecourt, Civan Aucassin, Michel Servet, Giordano Brunos idéer förintas (t.o.m. Michel Servet och Giordano Brunos fria tankar och längtan efter fria tankar blev deras bränning)? Nej! Kunde förtryck och tortyr ändra människans fria tankar? Kallades inte de här filosoferna för satans barn och idioter? Nu är det dags att se på följande fråga lite närmare. -Ja, vad var det som hände under de här åren? Vem dömer historien av idag? Den unga riddaren **La Barne** mördades på kyrkans order. Vad hade han gjort? Hans brott var att han hade läst "Filosofins ordbok", vilken kyrkan hade bannlyst. Vet ni vad som hände med den unga riddaren? Först skars hans tunga ut och sen skildes huvudet från hans kropp. Därefter blev hans döda kropp kastad i elden. Den unge mannen som behandlades så grymt var skyldig till att ha läst en bannlyst bok. Lika bestialiska är vi inte idag, eller?

Så här uttalar sig en del av de europeiska intellektuella om reaktionära åsikter och hindrande fanatiska politiska idéer:

Montesquieu; "*En reaktionär åsikt är en efterbliven åsikt.*"

Voltaire; "*Reaktionära åsikter har färgat världen med blod.*"

Diderot; "*En reaktionär åsikt är en åsikt som får mig att kräkas.*"

Helvetius; "*En reaktionär åsikt betyder liksom en kniv bekymmer för människan.*"

Jag tycker att de som är hinder för zaza-språkets och kulturens utveckling är lika reaktionära. Jag tycker att de här europeiska filosofernas uttalande gäller även idag.

Voltaire säger också; "*-Om människan inte kan säga sina åsikter fritt i ett samhälle då kan människorna inte prata om frihet.*" Käre läsare, nu undrar ni kanske; -Varför skriver du de här sakerna som vi redan känner till? Om ni undrar svarar jag er; -Det som upplevdes under 1200-talet och 1800-talet är faktiskt inte bara av historiskt intresse. Det pågår än idag i vårt utvecklade samhälle. I dagens samhälle är det dock inte bara Guds talesmän som bannlyser åsikter utan framförallt dagens store Gud, Penningen. Det sägs att historien ska lära oss något, fast ibland undrar man.

Jag ska nu försöka förkorta mitt resonemang. Trots "**smutskastningsfilosofi**", nya moderna tortyrmedel och förtryckningsmetoder under historiens gång har inte fria tankar kunnat mördas. Vårt arbete för rätten till zazaernas språk och kultur har redan stört många reaktionärer och nationalistiska kretsar. Låt mig få besvara dem som inte vill lyssna på det jag vill säga och slår ifrån sig med båda händerna. Jag vill säga till dem som hellre än att sakligt diskutera inleder en "pajkastningstävling", vi vill inte kasta tillbaka, vi vill samarbeta och få fram hela sanningen. Jag vill också säga dessa ord till de som vill smutsa ner vårt namn med att vi är agenter, att vi får stöd av turkiska säkerhetspolisen (MIT) och att vi jobbar med dem - det är inte sant. Istället för att utveckla lögnen om människor som jobbar med **Zazafrågan**, är det bättre att gå till massmedia med de dokument ni har (en sådan dokumentpresentation kommer att glädja även oss zazaer).

Ännu en gång vill jag ställa min fråga. De personer som kommer med sina förnedrande agentteorier om oss **zazaer**: Hur kan de få fram sådana hemliga dokument från MIT? Först måste de visa hur de har kunnat ta fram sådana dokument om oss zazaer. Här vill jag inte diskutera om "vem" som kan skaffa sådana dokument. Jag lämnar frågan öppen om hur man skaffar fram nödvändig information från säkerhetspolisen, det är upp till läsarens fantasi.

De som skriver och de som är politiskt aktiva måste vara mycket försiktiga med sina uttalanden. Annars orsakas onödigt tvivel. Genom att lämna falska uppgifter förbrukas förtroendekapitalet för den personens del. Det viktigaste är att de inte ska tro att folket är idioter som inte kan tänka själva. Vårt folk har inte glömt bort de här människornas fientliga beteende i gamla tider.

Vi är inte sådana människor som inte kan utveckla nya tankar, politik och en ny historia för oss. Tvärtom, med vårt jobb utvecklar vi en ny metodik med nytt systematiskt arbete. Med det arbetet ska vi bevara vårt folks identitet. Med vårt demokratiska perspektiv ska vi vara försvarare till världens förbrödring. Utan att tröttna kommer vi att försvara och ropa vår broderskapslogan. Vi visste vad som väntade oss när vi kom fram med vårt folk zazaernas identitetsönskemål och vi visste väl vilka hinder vi skulle komma att möta om vår språkteori. Vi visste att det som vi skrev och uttryckte skulle besvära och störa många nationalister (de som tror att de är humanister och socialister). Minoritetsfolkets nationella identitet, språk- och dialektteori i Mellanöstern har varit en smutsig statlig tradition som endast ska tjäna till att utrota minoriteter. Turkarna, iranierna, araberna har under århundraden sagt: -Vi är inte olika folk. Vi är ett enda folk. Vi har inte olika språk, kurdiskan är vår dialekt. (Vilket ödets ironi att kurderna nu säger samma sak om zazaiskan). Efter vårt arbete för vårt folk och för vårt språk kommer vi inte att bli en leksak för Mellanösterns stater och inte heller i deras politiska spel. Spelet är slut. Med oss kommer det att börja en ny tid för zazaer. Så är det, mina herrar och damer, vi har också väckts av drömmen av att vara ett folk. Därför att vi har också märkt att de som skriver om zazaer har lärt sig spelet av sina kolonialistiska makthavare och de har haft en bra lärare. Det bevisar de genom att skriva och lura massmedia med falska teorier och detta gör de med stor stolthet. **B R A V O...**

"Den som vet varför den lever, vet också hur den ska leva" säger **Nietzsche**. Av dagens 6000 olika språk är det högst 600 som kan anses ha sådan livskraft att deras framtid är säkrad, förutspår **Michael Kraus**, språkvetare (lingvist) vid Universitet i Fairbanks, Alaska. I tidskriften *New Scientist* (96.01.06) lägger han fram sina forskningsresultat om dessa 600 språk och bevisar detta vetenskapligt. Av övriga språk talas många i sin tur av en så begränsad grupp människor att de är utrotningshotade. Världens minsta språk är aoreiska, det talas i Öriket Vanuatu i Stilla havet.

En del språk försvinner men många språk förnyas sig. Förnyelsen influeras av teknikens och vetenskapens landvinningar. Teknikens och vetenskapens utveckling ändrar inte bara människans vardagliga liv. Den påverkar och ändrar samtidigt människans språk, en ny terminologi skapas. Den nya terminologin brukar bli internationell. De europeiska länderna ville under århundraden skapa ett gemensamt språk. Tack vare teknikens och vetenskapens utveckling har nästan den ideologin lyckats. I dagens forskning samarbetar forskare från flera länder och det är då naturligt att hitta gemensamma termer. Detta tycker jag personligen är en mycket klok satsning (men jag menar inte att ett språk inte ska försvara sitt ursprung). T.ex. på zazaiska kan vi säga "*Bewnayox*" för TV eller "*Goşdayox*" för radio, men dessa ord blir så konstgjorda att de inte kommer att leva länge i tal- och skriftspråket. Därför att de kan bli svåra att uttala och det kan ändra ordens mening. Detta är inte så bra för ett språk. Språkets dörr måste vara öppen för främmande ord. Det finns tusentals exempel på låneord som fungerar i språket i sin ursprungliga form och endast förändras till språkets grammatiska form. En del ord kan passa till ett annat språk utan tullavgift. Detta betyder inte att språket är fattigt, tvärtom är detta språkets rikedom. T.ex. i svenska språket bevaras

fortfarande turkiska ord som kalabalik, kiosk och dolma. T.ex. har dagens engelska inte hundra främmande ord, utan har tusentals främmande ord från olika språk. Dessa ord kommer från latinet, grekiskan, gaeliskan, franskan, spanskan o.s.v. och har adopterats av engelskan. Det är inte bara en språklig förändring, utan också en förändring som speglas i matvanor och kultur. Människan är ett flockdjur, och i ett modernt samhälle har kommunikationerna underlättat våra möjligheter att umgås, och många möten sker då mellan olika språk och kulturer. Varje möte berikar kulturen och språket. Språkets förnyelse är som en blodtransfusion. Detta får sin betydelse när blodet rinner i språkets ådror, om folket är ådrorna och språket är blodet. Blodet i ådrorna och språket bland folkmassorna får livskraft. Därför måste varenda människa tänka på sitt språk, skriva på sitt språk och tala sitt språk. Att skämmas för sitt språk ska inte tillhöra de personernas karaktär som är bildade och medvetna om sitt folk och sin kultur. De som skäms över sitt språk, överför sin skam till sina barn och deras barn växer upp med deras skam. Barn som växer upp med den här moralen i samhället tappar sina rötter i det förflutna och därmed en stor del av sin identitet. Självklart är detta inte barnens fel, felet är föräldrarnas. De familjer som har zazaiska som modersmål och lär sina barn ett annat språk, gör att barnen inte kan tala, skriva och läsa sitt modersmål och inte heller kan få kontakt med sina historiska rötter. På det här sättet utplånas ett språk. För att det språk som föräldrarna inte använder vill inte eller kan inte barnen lära sig heller och för mig betyder detta att man förnekar sina rötter och sitt språk. Med andra ord är det vanvördigt.

I Europa har alla språk och dialekter (t ex sorani och kurmanji i Sverige) rätt att undervisas i skolorna. De familjer som vill att deras barn ska få lära sig sitt modersmål får hemspråksundervisning. Även om en av föräldrarna är från Europa så har barnen rätt till hemspråksundervisning, för att hålla båda delarna i sin identitet levande. Föräldrar väljer dock ofta det språket som talas i landet de bor i. Orsaken till detta är att det inte finns zazaiska lärare eller undervisning skolorna. Här vill jag påpeka en annan sak: en del zazaer som jag känner och som är gifta med människor som tillhör en annan nationalitet och har ett annat språk som modersmål, har också en del andra problem. Till exempel en av de zazaer som jag känner är gift med en turkiska, den andra är gift med en zazaiska och det tredje är gift med en kurdiska. Den familjen där pappan är zaza och mamman är turkiska, talar barnet respektive språk med respektive föräldern. Den zaza som är gift med en zazaiska talas det bara zazaiska. Hos den zaza som är gift med en kurdiska är saken lite annorlunda. Där finns en del konflikter. I den familjen talas bara kurdiska och hemspråksundervisningen sker på kurdiska. Jag kan ge fler exempel om sådana konflikter. T.ex. där båda föräldrarna talar zazaiska, men av politiska skäl väljer att skicka sina barn till turkisk eller kurdisk undervisning. Finns detta, betyder det att man kommer ifrån sitt modersmål. Barnen lär sig ett språk helt och hållet, eller blandar ihop alla dessa språk. Men vad händer med barnen? Vilken identitet har dessa barn? Till vilket nationalitet hör de? Självklart är det inte barnen som ska svara på alla dessa frågor. Men man ska inte glömma bort att hos barn skapas en psykologisk identitetskris. När barnen är bland andra nationaliteter och känner sig nationslös börjar deras "-*Vem är jag?*" konflikt. Denna konflikt gör att barn blir aggressiva, angripande och svåra att få kontakt med. Barn, vår framtidsblommor, framtidens hopp och vår framtida generation blir på det sättet helt förstörd. Orsaken till barnens dåliga framtid är tyvärr okunniga föräldrar.

När jag började skriva tog jag Nietzsches ord: "*Den som vet varför den lever, vet också hur den ska leva*". Det kan hända att ni undrar varför jag skrev detta. Jag skrev ner dessa ord för att påpeka en viktig sak. Det som blir kvar efter oss när vi dör, det är vårt verk. Med verk menar jag våra barn och våra skriftliga dokument på vårt språk. Därför måste man alltid försvara sitt språk till högsta grad och på det sättet hindra att zazaiskan ska dö ut. Vi använder i vårt dagliga tal högst 300-500 ord och jag tror att det inte ska vara så svårt att lära våra barn dessa vardagliga orden. Ge barnen deras zazaiska rötter. Ge dem deras nationella identitet och stolthet. Förening det zazaiska språket och dess dialekter. Lär era barn att leka med zazaiska barn och skapa kontakt mellan barnen. Från

med idag är det den satsningen som ni ska göra för era barn. En satsning för framtiden och den satsningen är den klokaste satsningen man kan göra. De ord som jag skriver kan uppfattas nationalistiska. Själv uppfattar jag inte det som nationalistiskt att bevara sitt språk. Då skulle världens länders språkinstitutioner vara nationalistiska. Här ska jag ge några citat av filosofen och tänkaren Bertrand Russell. Det här citatet är egentligen **Bertrand Russells** svar till **Woodrow Wyatts** fråga.

Wyatt- Tycker ni att nationalismen är bra eller dålig?

Russell- "...Man måste skilja på nationalismen i kultur- och politisk hänseende. På den kulturella sidan är det smaklöst att världen är så enfärgad..." och sen fortsätter han ; "-Inom litteratur, konst, i språk och all kultur kan man acceptera nationalism. Men om man ser på saken från politikens sida så är nationalism självklart inte bra. Man kan inte visa en enda sak som kan bevisa att nationalismen är bra".

Nationalism ska inte letas efter i våra självklara nationella identitetsönsknningar och rätten att använda vårt språk. Nationalismen ska letas efter i de teorierna som vill förintä oss, vårt språk och vår kultur. Att förneka oss zazaer våra rättigheter, det är nationalism.

Nu ska vi jämföra vår "dialekt" (så att den som kallar vårt språk för dialekt kan kontrollera ordentligt) och andra "**DIALEKTER**". Vi ska titta på likheterna och olikheterna tillsammans.

	<u>Svenska</u>	<u>Zazaiska</u>	<u>Kurdiska</u>	<u>Turkiska</u>
1	Andra	Abını	Yadin	Diğeri
2	Arbeta	Gürwayış	Xebitandin,	Çalışmak
3	Arbeta	Gürwe	karkırın	İş
4	Bak	Dım	Kar	Arka
5	Bakom	Bahdo	Paş	Arkası
6	Barn	Qeçek	Dawî	Çocuk
7	Bli	Biyayış	Zaro	Olmak
8	Bli, vara	Beno	Çêbûn	Olur
9	Blixt	Vırso	Dibe	Yıldırım
10	Bonde	Dewij	Brûsk	Köylü
11	Brann	Veşa	Gundî	Yandı
12	Brud	Vêyv	Şewitî	Gelin
13	Bråk	Lej	Bûk	Kavgâ
14	Bränna	Veşnayış	Pevçûn	Yakmak
15	Bröllop	Vêyve	Şewitandin	Düğün
16	By	Dew	Dawet	Köy
17	Byta	Vırnayış	Gund	Değişiktirmek
18	Bytte	Vırna	Guhartin	Değiştirdi
19	De	Ay	Guhart	Onlar
20	De väver	Ratenenê	Ew	Dokuyorlar
21	De/dem	Êy	Tevin dikin	Onlar
22	Dem	Îna	Ew	Onlar
23	Det går inte	Nê beno	Wana	Olmaz
24	Dill	Kormit	Nabe	Dere otu
25	Dra	Antış	Dêjnik, tere	Çekmek
26	Dricka	Şımitış	Kışandin	İçmek

27	Drick!	Bıřmı!	Vewxarin	İç!
28	Dricker	řımeno	Vexwe!	İçiyor
29	Droppe	Dalpa	Vedxwe	Damla
30	Druvsirap	Rıb	Dilop	Peksimet
31	Duka!	Rakı!	Dims, mot	Ser!
32	Duka	Rakerdıř	Raxîne!	Sermek
33	Duva	Bewran	Raxistin	Güvercin
34	Dyr	Vay	Kevok	Pahlı
35	Därför	Cora	Buha	Çünkü
36	En bit	Leteyê	Ji bo wî	Bir parça
37	En, ett	Jew, zu, yew	Parçekî	Bir
38	Faster	Ém	Yek	Hala
39	Finger	Ingıřt	Met	Parmak
40	Finns	Esto	Tilî, bêçî	Var
41	Finns inte	Çinyo	Heye	Yok
42	Folk	řar	Tuneye	Halk
43	Fot	Lıng	Gel	Ayak
44	Fram	Verni	Pî	Ön
45	Frysa	Cemıdyayıř	Pêřî	Üřümek
46	Från henne	Ayra	Sarbûn	Ondan
47	Från honom	Êyra	Ji wî	Ondan
48	Färdigkokt	Pêyřayıř	Ji wî	Pıřmek
49	Fästman	Wařte	řıv çekirin	Sözlü, niřanlı
50	Fästmö	Wařti	Dergisî	Sözlü, niřanlı
51	Fästning	Dız	Dergisî	Kale
52	Fönster	Teqa	Kel, qele	Pencere
53	Förbannelse	Zewt	Baca, pencere	Bedua
54	Förord	Vervatenı	Nifir	Önsöz
55	Glöd	Kosewi,	Pêřgotin	Köz
56	Gris	xonzıl	Bizot	Domuz
57	Gryning	Xoz	Berez	řafak
58	Gråta	Sodır	Berbang, řefeq	Ağlamak
59	Gräs	Bermayıř	Girîn	Ot
60	Gräv!	Vař	Gîya	Kaz!
61	Gräva	Ařanı!	Bikolîne!	Kazmak
62	Gud	Ařanayıř	Kolandin	Allah
63	Passera	Homa	Xuda	Geçmek
64	Gå!	Ravêrdıř	Derbas bûn	Git!
65	Går förbi	řo!	Biçe, heri!	Geçiyor
66	Gå	Ravêreno	Derbas dibe	Gitmek
67	Gömma	řiyayıř	Çûyin	Saklamak
68	Han	Nımitıř	Veřartin	O (erkekler için)
69	Han gâr	O, êy	Ew, wî	Gidiyor
70	Hare	O řıno	Diçe	Tavřan
71	Lägenhet	Arwêř	Kerořk	Ev
72	Hem	Ban	Xani	Ev
73	Hjärta	Kêye	Mal	Yürek
74	Hon	Zeri	Dil	O
75	Hungrig	A	Ew, wê	Aç

76	Hur	Vêşan	Birçî	Nasıl
77	Hämta	Senin	Çawa	Getirmek
78	Häst	Ardış	Anîn	At
79	Hålla	Estor	Hesp	Tutmak
80	Hö	Tepıştış	Pêgirtın	Ot
81	Idiot	Sımer	Ka	Deli
82	Igâr	Xint	Din	Dün
83	I övermorgon	Vızêr	Duh, do	Öbürgün
84	Innehåll	Birro	Du sibe	İçindekiler
85	Jord	Têyestey	Naverok	Toprak
86	Kalsonger	Hérr	Ax	Don
87	Kan	Tıman	Kiras	Yapabilir
88	Kasta!	Şeno	Dikare	At (Atmak)!
89	Kasta	Berzı!	Bavê!	Atmak
90	Knapp	Eştış	Avêtin	Düğme
91	Kniv	Mak	Bişkov	Bışak
92	Knyta	Kardi	Kêr	Yoğur!
93	Knåda degen!	Şıdêynayış	Girêdan	Dügümlemek
94	Knä	Bı alawı!	Hevîrê çêke!	Diz
95	Knöt	Saqe	Çok	Gel!
96	Kom!	Şıdêyna	Girê kir	Bağladı
97	Komma	Bê!	Were!	Gelmek
98	Kompis	Amyayış	Hatin	Arkadaş
99	Krama	Embaz	Heval	Kucaklaşmak
100	Kran	Pêşyayış	hembêz kirin	Çeşme
101	Kräkas, spy	Piyar	Kani	Kusmak
102	Kudde	Vırıtış	Verişîn	Yastık
103	Kusin	Balışna	Balıf	Amcazade
104	Kusin	Deza	Pismam	Teyze kızı
105	Kusin	Xalkêyna	Keçxaltî	Dayızade
106	Kusin	Xalza	Xwarzî	Amca kızı
107	Kvarn	Dedkêyna	Dotmam	Değirmen
108	Kvinna,	Ariye	Aş	Kadın, eş,
109	Hustru	Makı	Mi	Tavuk
110	Kyckling	Kerg	Mirîşk	Pişirmek
111	Laga (mat)	Pewtış	Pişirandin	Kuzu
112	Lamm	Verek	Berxik	Konmak
113	Landa	Anışt	Danîn	Çamur
114	Lera	Linci	Herî	Aynı
115	Lika	Zey pê	Wek	Kaldırmak
116	Lyfta	Hewadayış	Rakirin	Uzun
117	Lång	Derg	Dirêj	Okumak
118	Läsa	Wendış	Xwendin	Mide
119	Mage	Pize	Zik	Anne
120	Mamma	May, ma	Dê, dayik	Erkek
121	Man	Camêrd	Peya, mêr	Badem
122	Mandel	Vami	Bihîv	Badem ağacı
123	Mandelträd	Vamer	Dara bihîva	Kavun
124	Melon	Beşila	Kelek, qavûn	Öğlen

125	Middag	Dihir, êre	Nivro	Çevre
126	Miljö	Çorşme	Dor	Sabah
127	Morgon	Şewra	Sibe	Homurdanmak
128	Morra	Hurmayış	Xirxir kirin	Ağız
129	Mun	Fek	Dev	Fare
130	Mus	Merre	Mişk	Çok, fazla
131	Mycket	Vêşi	Zahf, zêde	Ay
132	Måne	Aşmi	Hîv	Ölçmek
133	Mäta	Peymitış	Pîvan	Ad, isim
134	Namn	Name	Nav	Akşam
135	Natt	Şan	Şev	Burun
136	Näsa	Zinci	Poz	Alın
137	Panna	Çare	Enî	Baba
138	Pappa	Pi	Bav	Seçmek
139	Plocka	Weçeynayış	Hilbêjêrîn	Yerinde
140	På sin plats	Herun dı	Cîyê xwe da	Armut
141	Päron	Mıroy	Hurmî	Tıraş etmek
142	Raka	Taşıtış	Kûr kirin	Keklik
143	Rapphöna	Zerec	Kew	Yağmur
144	Regn	Varıt, varan	Baran	Sicim
145	Rep	La	Bend	Çağır
146	Ropa	Vêyındayış	Ban kirin	Ezik
147	Ruttna	Hıngılısyayış	Qerimî	Bel
148	Rygg	Miyane	Pışt	Tilki
149	Räv	Lu	Rovî	Karıştırmak
150	Röra	Şanêynayış	Tevhev kirin	Karıştırıyorlar
151	Röra ihop	Pêşanayış	Tevhev kirin	Toplamak
152	Samla, plocka	Arêkerdış	Berev kirin	Toplanmak
153	Samlas	Arêbiyayış	Kombûn	Ayrı
154	Separat	Ciya	Cûde	Yüzmek
155	Simma	Asnaw	Ajne	Haşla!
156	Sjud!	Xaşêynı!	Bikelîne!	Haşlamak
157	Sjuda	Xaşêynayış	Kelandin	Kesti
158	Skar	Bırna	Jêkir	Keser
159	Skarvyxa	Buxşi	Birik	Ayırmak
160	Skilja	Abıryayış	Qetandin	Açılmış
161	Skina	Akewtış	Vêbûn	İnce
162	Skör, skir	Tenık	Zirav	İtelemek
163	Skjuta på	Tot kerdeni	Kut kirin	Gülmek
164	Skratta	Huwayış	Kenîn	Yazı
165	Skrift	Nuşte	Nivîs	Yazmak
166	Skriva	Nuştış	Nivîsandin	Kürek
167	Skyffel	Hiwe	Bêr	Yatsı
168	Skymning	Vera şan	Esir	Sakal
169	Skägg	Erdeş	Rû, rî	Kesti
170	Skära	Cıkerdış	Jêkirîn	Kes!
171	Skär!	Bıbırnı!	Jêki!	Yalamak
172	Slicka	Lêseno	Dilese	Vurmak
173	Slå	Pırodayış	Lêdan	At (Atmak)!

174	Släng!	Çekı!, Berzı!	Bavê!	Atmak
175	Slänga	Çekerdış	Avêtin	Bırak
176	Släpp!	Veradı!	Berde!	Bırak!
177	Släppa	Veradayış	Berdan	Çabuk
178	Snabb	Rew	Zû	Eğri
179	Sned	Çewt	Xwar	Cimri
180	Snål	Kojo	Çikoz	Güneş
181	Sol	Tiji	Roj, tav	Çalmak
182	Spela	Cenayış	Lêxistin	Çıtırık
183	Spilla	Çilk	Dilop	Dur!
184	Stanna!	Vındı!	Bise!	Durmak
185	Stanna	Vınderdış	Sekinîn	Acı
186	Stark	Nu	Tûj	Acı
187	Stark	Tun	Tûj	Çubuk
188	Stav, batong	Çuwe	Ço	Taş
189	Sten	Si	Kevir	Çalmak
190	Stjåla	Tırawıtış	Dizî kirin	Yıldız
191	Stjärna	Estar	Stêrk	Çorap
192	Strumpor	Puçık	Gore	Ter
193	Svett	Arıq	Xweydan	Yenge
194	Svägerska	Bıarcınya	Jinê bira	Kılıç
195	Svärd	Şemşêr	Şûr	Kaynana
196	Svärmor	Vıstewra	Xezûr	Dik!
197	Sy!	Bıderzı!	Bidirû!	Görünmek
198	Synas	Asayış	Xwanê kirin	Dikmek
199	Sy	Deştış	Dirûtin	Bacı
200	Syster	Way	Xweşk, xweng	O kadar
201	Så mycket	Héndiki	Hoqasa	Yara
202	Sår	Dırbet	Birîn	Yaralı
203	Sårad	Dırbetın	Birîndar	Pazar
204	Söndag	Kırê, juşem	Yekşem	Götürmek
205	Ta med sig	Berdış	Birin, dibin	Aşağı indirmek
206	Ta ned	War kerdış	Jêr anîn	Kalın barsak
207	Tjocktarm	Loqre	Rovî	Hırsız
208	Tjuv	Tırotık, xırxız	Diz	Yırtmak
209	Trasa, riva	Dırnayış	Qtenadin	Üç
210	Tre	Hirê	Se	Davul
211	Trumma	Nıqara	Def	Sakız
212	Tuggummi	Qanık	Benişt	Yakmak
213	Tända	Acıvinayış	Pêxistin	Alt-üst
214	Upp och ned	Verdim, serbın	Berpêş	Ne söyledi?
215	Vad sa?	Se va?	Çi go?	Ne diyor?
216	Vad säger?	Se vano?	Çi dibêje?	Uyanmak
217	Vakna	Aya biyayış	Şîyar bûn	Bekçi
218	Vakt	Qolçi	Bekçî	Geç gelmek
219	Vara sen	Berey amyayış	Dereng hatin	Kurt
220	Varg	Verg	Gur	Odun
221	Ved	Koli, boli	Êzing, kerî	Buğday
222	Vete	Xele, (ğele)	Genim	Üzüm

223	Vindruva	Engur	Tirî	Tıĝ
224	Virknâl	Goçin	Şûjin	Gezdirdi
225	Visade runt	Çarna	Gerand	Uyandırmak
226	Väcka	Werzeynayış	Rakirin	Duvar
227	Vägg, mur	Dês	Dûwar	Devirmek
228	Välta	Dimdayış	Qulupandin	Dön!
229	Vänd!	Agêyrı!	Vegeri	Dönmek
230	Vända	Agêyrayış	Vegerandin	Sancı, acı
231	Värk	Tewatenı	Êş	Dokumak
232	Vävare (yrke)	Çılagey	Tevin	Dokumacı
233	Vävare	Çılag	Karkerê tevnê	Dokumacılık
234	(person)	Ratêynayış	Tevin kirin	Dokumacılık
235	Väva	Hiramey	Tevin kirin	Ayran
236	Väveri	Do	Dew	Dış kapı
237	Yoghurt drick	Berteber	Derî	Eşek
238	Ytterdörr	Her	Ker	Eşek yavrusu
239	Åsna	Sipe	Caj, kurik	Geyik
240	Åsneföl	Kozpez	Pezkûvî	Yoğurmak
241	Älg	Alawıtış	Hevîr çêkirin	Irmak
242	Älta, knâda	La	Çem	Dul
243	Älv	Viya	Bî	Elma ağacı
244	Änka	Sayêr	Dara sêva	Kaş
245	Äppelträd	Bicey	Mijang	Aç!
246	Ögonfrans	Akı!	Vêke!	Açmak
247	Öppna!	Akerdış	Vêkirin	Kulak
248	Öppna	Goş	Guh	Çeviri
	Öra	Açarnayış	Vergerandin	
	Översätta			

Släktskap

1	Pappa	Pi	Bav	Baba
2	Mamma	May	Dê	Anne
3	Syster	Way	Xwışk (xweng)	Bacı
4	Systerbarn	Warza	Lawê xweng	Yegen
5	Brorsbarn	Bıarza	Lawê bira	Yegen
6	Moster	Dayzo	Xaltî	Teyze
7	Faster	Ém	Met	Hala
8	Svägerska	Bıarcınya	Jinê bira	Yenge
9	Fästmö	Waşti, waştu	Destgirtî	Nişanlı
10	Fästman	Waşte	Destgirtî	Nişanlı
11	Bröllop	Vêyve	Bûk	Gelin
12	Kusin (manlig)	Deza	Pismam	Amca oğlu
13	Kusin (kvinnlig)	Dedkêyna	Dotmam	Amca kızı
14	Kompis	Embaz (olwaz)	Heval	Arkadaş
15	Svärmor	Vıstewra	Xezûr	Kaynana
16	Morbrors fru	Xalcını	Jinxal	Yenge

Djur

1	Kanin, hare	Arwêş	Keroşk	Tavşan
2	Räv	Lu/Luwer	Rovî	Tilki
3	Varg	Verg	Gur	Kurt
4	Häst	Estor	Hesp	At
5	Kyckling	Kerg	Mirîşk	Tavuk
6	Ko	Manga	Çêlek	İnek
7	Åsna	Her	Ker	Eşek
8	Mus	Merre	Mişk	Fare
9	Rapphöna	Zerec	Kew	Keklik
10	Igelkott	Dıce (diji)	Jûjî	Kirpi
11	Skorpion	Dimaşkul	Eqrep	Akrep
12	Åsneföln	Sipe (céhş)	Caj, kurik	Sıpa
13	Gris	Xoz	Berez (xenzîr)	Domuz

Årstiderna

1	Höst	Payız	Payîz	Sonbahar
2	Vinter	Zımıstan	Zivıstan	Kış
3	Sommar	Amnan	Havîn	Yaz
4	Vår	Wesar	Bihar	Bahar

Kroppsdelar

1	Svett	Arıq	Xuydan	Ter
2	Ögonbryn	Bırwe, bıroy	Birû	Kaş
3	Ögonfrans	Bıcey	Mıjang	Kirpik
4	Ögon	Çım	Çav	Göz
5	Haka	Çenge, hênek	Erzink, agûşk	Çene
6	Axel	Doşi (kıft)	Pî	Omuz
7	Tand	Dından	Diran	Diş
8	Skägg	Erdeş	Rî, rû	Sakal
9	Skelett	Este, aste	Hestî	Kemik
10	Mun	Fek	Dev	Ağız
11	Öron	Goş	Guh	Kulak
12	Tår	Hêrs	Rondik, hêsir	Göz yaşı
13	Finger	Ingışt	Telî	Parmak
14	Penis	Kırd	Kîr	Kamış, sik
15	Vagina	Kıs	Quz	Vajina, am
16	Tjocktarm	Loqre, loqera	Rovî	Kalın barsak
17	Fot	Lıng	Pî	Bacak, ayak
18	Rygg	Miyane	Pışt (mil)	Bel
19	Skuldra	Paşti	Pışt	Arka
20	Mage	Pize	Zik	Mide, karın
21	Hjärta	Qesba	Dil	Kalp
22	Huvud	Sere	Ser (kele)	Baş
23	Näsa	Zinci	Poz	Burun
24	Hjärta	Zeri	Dil	Yürek (kalp)

Tidsbegrepp

1	Gryning	Sodır	Berbang	Şafak
---	---------	-------	---------	-------

2	Morgon	Şewra	Sibe	Sabah
3	Förmiddag	Vera dihir	Ber bi nîvro	Öğleden önce
4	Middag	Dihir (tiştare)	Nîvro	Öğlen
5	Eftermiddag	Êre, perroz	Ber bi êvarê	Öğleden sonra
6	Före	Vera êre	Ber bi esir	İkindiden önce
7	skymningen	Vera şan	Muxrib,esir	İkindi
8	Skymning	Şan (êşa)	Şev	Gece
9	Natt	Vizêr	Do	Dün
10	Igår	Meştı	Sibe, sibeyî	Yarın
	Imorgon			

Himlakroppar och väderlek

1	Sol	Tiji	Ro, tav	Güneş
2	Måne	Aşmi	Hîv	Ay
3	Stjärna	Estarê (astare)	Stêr	Yıldız
4	Regn	Yaxır varan	Baran	Yağmur
5	Snö	Vewr	Berf	Kar

Natur

1	Berg	Ko	Çîya	Dağ
2	Älv	La	Çem	Irmak
3	Flod	Ro		Nehir
4	Flodbank	Rover		Nehir kıyısı
5	Jordklot	Érd	Ax, herî	Toprak
6	Skog	Qorri (mêşe)	Darîstan	Orman
7	Vete	Xele	Genim	Buğday
8	Tomat	Şamık	Firingî	Tomatez
9	Vindruva	Engur	Tirî	Üzüm
10	Honungsmelon	Beşila	Kelek, qavûn	Kavun
11	Äpple	Say	Sêv	Elma
12	Päron	Mıroy	Hurmî	Armut
13	Mandel	Vami	Bihîv, badem	Badem
14	Gräs	Vaş	Gîya	Ot
15	Dill	Kormit	Dêjnik	Dere otu
16	Vattenmellon	Hendi (zebeş)	Zebeş	Karpuz

Grammatiska skillnaden mellan zazaiska, kurdiska och turkiska.

Meningsbyggnad

Svenska	Zazaiska	Kurdiska	Turkiska
Hon är min svägerska.	Bı arcı nya mın a.	Jina birê min e.	Benim yengemdir.
Med dina smärtor.	Bı êşanê to ya	Tev êşa te	Senin acılarınla.
Vad läser du?	Çıçı wanenê?	Çı dıxwini?	Ne okuyorsun?
En droppe av ditt blod.	Dıropê goni ya to ra	Dilopekî ji xwîna te	Senin kanından bir damla.

Från kompisar.	Enbazan ra	Jı hevalan	Arkadaşlardan
Stjäl den/det!	Êy /ay bıtırawı!	Wîya dızı bıke!	Onu çal!
Jag kommer ner från berget.	Ez koyan ser ra yena war.	Ez jı serê çıyan tême xwar.	Dağlardan aşağı iniyorum.
Kom ni?	Şıma amey?	Hûn hatın?	Siz geldiniz.
Vad äter ni?	Şımayê çıçı wenê?	Hûn çı dıxwın?	Siz ne yiyeceksiniz?
Vart ska ni gå?	Şımayê şınê koti?	Hûn dıçın ku?	Siz nereye gidiyorsunuz?
Vart ska du gå?	Şınê koti?	Dı çı ku?	Nereye gidiyorsun?
Det värmdé mitt blod.	Goniya mı kerdı germ	Xwîna min germ kir	Kanımı ısıttı.
Vi ska gå.	Ma yê şırê.	Em ê herın.	Biz gideceğiz.
Från och med nu.	Nıka ra	Jı nuha ve (jı ana)	Şimdiden.
Vem är det som kommer?	O kamo yeno?	Ew kîye tê	O gelen kimdir?
Hon gick.	Pay şı	Bi pê çû	Yürüyerek (yaya) gitti.
Tillsammans.	Pê dı	Bı hevra	Birlikte.
Vad gör din pappa?	Piyê to seken o?	Bavê te çı dıke?	Baban ne yapıyor?
Äppelträd.	Sayer	Dara sêva	Elma ağacı.
Vad gör du?	Sekenê?	Çı dıki?	Ne yapıyorsun?
Hur mår du?	Seninê?	Çawayı?	Nasılsın?
Varifrån kommer du?	Tı yê koti ra yenê?	Tu jı ku tê?	Nereden gelisyorsun?
Vid dig.	To hetı	Cem te	Senin yanında.
Mandelträd.	Vamer	Dara behıva	Badem ağacı.
Kusin (Morbrors dotter).	Xalkêyna	Qız xal	Dayı kızı.
Som vi sa.	Zekı ma va	Wek min got	Benim dediğim gibi
Från Ceren	Zeki ra	Jı Zeki	Zeki'den.
Från de.	İna ra	Jı wana	Onlar'dan.
Vad gör de?	İna yê sekenê?	Ew çı dıkin?	Onlar ne yapıyorlar.
Jag är inte hungrig.	Ez vêyşan niya.	Ez ne birçîme.	Ben aç değilim.

P.S: Varför detta arbete? Det kan man fråga sig. Allt handlar om att vårt språk zazaiskan kallas för en dialekt. Med mitt arbete tänkte jag ta fram de stora skillnaderna mellan vårt språk zazaiska och andra språk. Den lilla ordboken efter artikeln kan vara till stor hjälp för olika myndigheter och andra så att zazaiskan inte ska blandas ihop med de andra språken. Jag hoppas att mitt lilla arbete kan vara en hjälp och det min skyldighet som en zaza att tillkännage den fakta som jag känner till.